

BUTLLETÍ
DEL
FOMENT
DE LES ARTS
DECORATIVES

MAIG 1935

LES ENTITATS CULTURALS I ARTÍSTIQUES I L'EDIFICI DE LA VIRREINA

El dissabte dia 13 del passat mes va tenir lloc una reunió convocada pels Amics dels Museus de Catalunya, per tal de tractar del salvament i dignificació del 'edifici conegut per la Virreina, a la qual assistiren bon nombre d'entitats artístiques i culturals barcelonines. Aquestes foren re-

D'aquesta reunió en fou donada una referència a la premsa diària que comprenia uns acords que copiem a continuació:

"Elevar a l'Alcaldia una exposició raonada, resumint les idees manifestades a la reunió, a fi que, secundant l'Ajuntament les gestions ja iniciades, hom cerqui la forma d'adquirir per a la ciutat l'edifici de "La Virreina", amb el seu contingut per a destinar-lo a la "Casa de l'Art", on podrien celebrar-se les Exposicions d'Art: com Saló Barcelona i de Montjuïc, exposicions retrospectives, ultra altres manifestacions de cultura artística, mancades de local.

Que aquest manifest sigui signat per totes les entitats adherides a aquesta reunió.

Fer-ne lliurament corporativament al senyor Alcalde per a secundar de paraula tot el que en el manifest es consigna.

Els reunits, vetllant per tot el que es relaciona a embelliment de la nostra ciutat i a l'Art, acordaren quedar constituïts en "Federació d'Entitats Artístiques" permanent, i reunir-se periòdicament o quan ho reclamin les circumstàncies.

El primer acte de la Federació consistirà a assistir corporativament a la visita organitzada per "Amics dels Museus" a l'edifici de la Virreina, el proper diumenge, a dos quarts de dotze del matí."

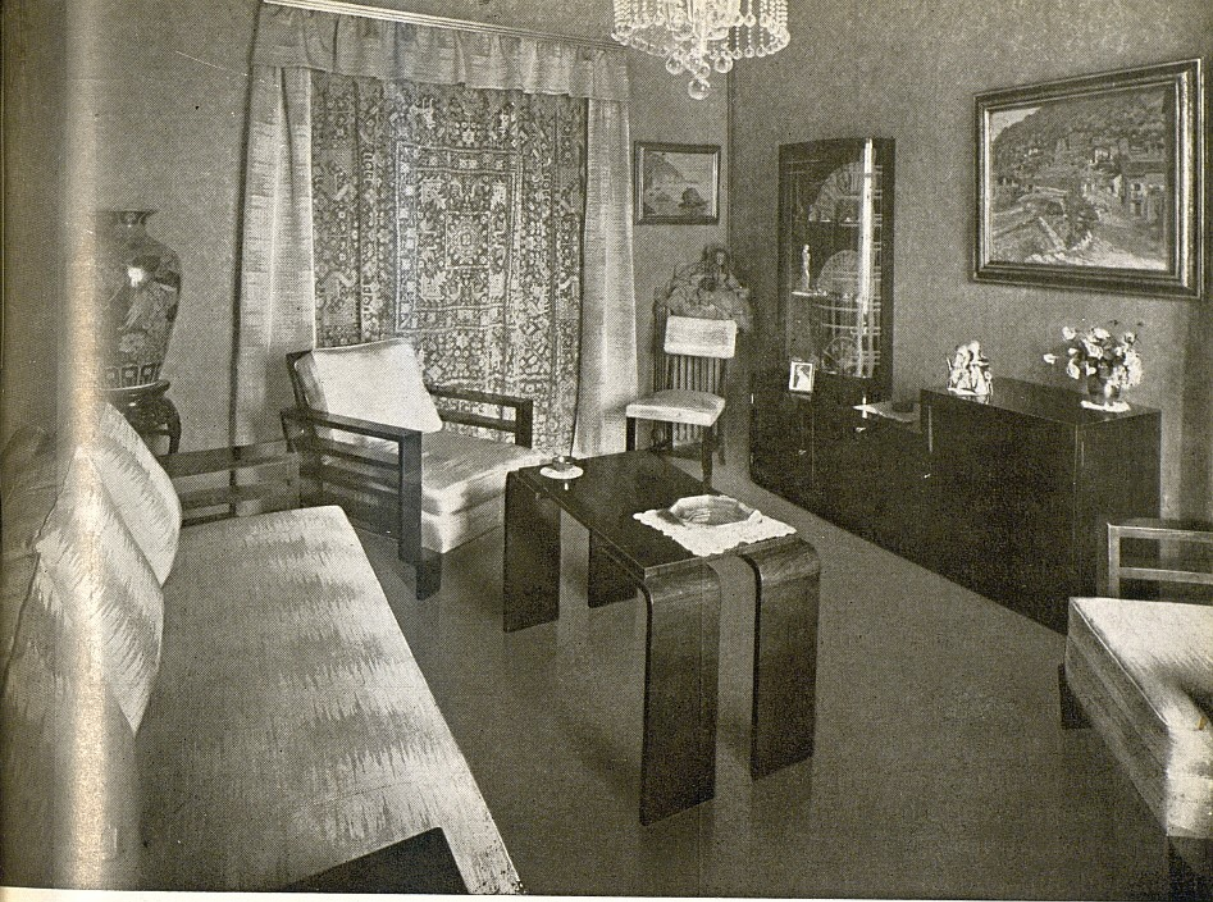
Aquesta recensió motivà una nota de la nostra entitat respecte a la reunió esmentada:

"Amb motiu d'una reunió celebrada fa pocs dies al Círcol Artístic convocada pels "Amics dels Museus de Catalunya", ha estat publicada als diaris una nota oficiosa del resultat d'aquella reunió la redacció de la qual no conegueren els assistents, i que a judici del Foment de les Arts Decoratives, no reporta exactament algun dels acords presos, el qual resulta més o menys alterat.

Aquesta entitat que assistí degudament representada a aquesta reunió i que estima d'un gran interès la conservació i la noble destinació d'aquell edifici, i que tal com va ésser acordat, està disposada a signar un document sollicitant que sigui salvat l'esmentat immoble, i d'integrar la comissió d'entitats que han de lliurar-lo a l'Alcaldia manifesta que no fou pres acord en el sentit de prefixar la destinació a donar-li ni, molt menys, que hom li doni el nom que hauria de tenir, més o menys escaient de "La Casa de l'Art", car ja es feu constar en aquella reunió que en èpoques no molt llunyanes s'havien efectuat discretes gestions, i que era preferible deixar a les corporacions públiques, en el cas possible de l'adquisició, que fixessin la destinació segons un criteri de conjunt.

El Foment de les Arts Decoratives es veu obligat a manifestar la seva sorpresa, puix que en la susdita nota hi figuren també acords inexistents, com el d'haver-se constituït en aquella reunió una Federació d'Entitats artístiques i haver fixat el seu primer acte oficial. En la reunió esmentada no fou pres, ni discutit tan sols, l'acord de constituir una Federació sinó que hi hagué un canvi d'impresions, puix que els representants de les entitats artístiques, el mateix que els de les entitats culturals convocats, no coneixien el projecte ni estaven autoritzats a tractar d'altra cosa que de la conveniència de recolzar o bé estimular les autoritats que hagin d'adquirir aquell magnífic edifici civil."

Darrerament el Foment cursà un ofici al senyor president d'Amics dels Museus, notificant que la disposició de la Generalitat de Catalunya que porta la data del 11 d'abril, i publicada al Butlletí Oficial del 26 del mateix mes, disposant el corresponent expedient d'inclusió al Registre del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya, satisfà la necessitat primordial que ens mogué a adherir-nos a la sollicitud esmentada, i, per tant, ens relleva momentàniament d'efectuar altres gestions amb finalitats de donar a aquell edifici una destinació determinada que creiem no escau de decidir en aquesta oportunitat.

**PAVIMENT
DE GOMA**

PIRELLI

**DARRERA EXPRESSIÓ DEL
BON GUST I DEL CONFORT**

Vista general de l'Hotel de Santa Fe i els seus encontorns

XIX FESTA ANYAL

a Santa Fe del Montseny

19 Juny del 1935

- Viatge en autocar: Sortida a les 8 del matí, Plaça de Catalunya-Ronda de Sant Pere.
- Dinar: al Restaurant Santa Fe del Montseny.
- Pressupost, tot comprès 26 ptes.
- Inscripcions: A l'estatge social, i a La Pinacoteca, Passeig de Gràcia, 34.

EXPOSICIONS

RICCI, S. de	Exposition d'objets d'art du Moyen Age et de la Renaissance.—Paris.	7 (064)
(EXPOSICIO)	Ausstellung München 1908.—München.	7 (064) (43)
EXPOSICION	retrospectiva de Arte 1908. — Zaragoza 1910.	7 (064) (46.52)
EXPOSICION	Catálogo de la exposición de arte antiguo. Redactado por Don Carlos de Bofarull y Sans.—Barcelona 1902.	7 (064) (46.71 BAR)
EXPOSICION	Catálogo de la Segunda Exposición general de Bellas Artes. 1894.—Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. - 1894)
EXPOSICION	Catálogo ilustrado de la Tercera Exposición de Bellas Artes. 1896.—Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. - 1896)
EXPOSICION	IV Exposición de Bellas Artes 1898. — Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. - 1898)
EXPOSICION	VI Exposición Internacional de Arte 1911.—Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. - 1911)
EXPOSICIO D'ART	Catàleg il·lustrat 1918.—Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. 1918)
EXPOSICIO D'ART	Catàleg il·lustrat 1919.—Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. 1919)
EXPOSICIO D'ART	Catàleg il·lustrat 1920.—Barcelona	7 (064) (46.71 BAR. 1920)
EXPOSICIO D'ART	Catàleg il·lustrat 1921.—Barcelona	7 (064) (46.71 BAR. 1921)
EXPOSICIO D'ART	Barcelona 1923.	7 (064) (46.71 BAR. 1923)
EXPOSICIO DE PRIMAVERA 1934	Saló de Montjuic. Saló de Barcelona. — Barcelona.	7 (064) (46.71 BAR. - 1934)
SOLER Y PERES, L.	Escuela Superior de Arte Industrial y Bellas Artes de Barcelona. Su historia y estado actual. 1775-1910.—Barcelona.	7 (07) (46.71 BAR.) (09)

COL·LECCIONS D'ART

BOURGEOIS Catalogue des objets d'art et de haute curiosité.—Cologne 1904. 7 (074)

- MUNTADÀS Colecció.—Barcelona 1931 7 (074)
 PAÀR, L. Catalogue des objets d'art antique du Moyen
 Âge et de la Renaissance.—Rome 1889. 7 (074)

MUSEUS

- MUSEE DE CLUNY Catalogue des photographies publiées par
 P. Robert.—Tours. 7 (074) (44.361)
 MUSEUS D'ART DE BARCELONA Butlletí.—Barcelona 7 (074) (46.71)
 MUSEU D'ART i D'ARQUEOLOGIA Les adquisicions.—Barcelona 1908
 7 (074) (46.71 BAR.)
 MUSEU EPISCOPAL DE VIC Fototípies reproduint objectes del Museu.—
 Sèrie A. B. C. (postals).—Barcelona.
 7 (074) (46.71 Vic)

MONOGRAFIES

- WASMUTHS KUNSTHEFTE Heft 1 Möller. Das Munien portrait.
 » 2 Bossert. Ein altdeutscher Totentanz
 » 3 Curtius. Das griechische Grabrelief
 » 4 Sthal. Dantzig-eine deutsche Stadt
 » 5 Gehrig. Plakatkunst un Revolution
 » 6 Kirchner. Junge, Berliner, Kunst
 » 7 Sauer. Die Altesten Chistusbilder
 Berlin. 7 (082.1)

HISTÒRIA DE L'ART

- BAYET, C. Resumen de la Historia de Arte. Versión
 castellana. Madrid. 7 (09)
 COSSIO-PIJOAN Summa Artis. Historia general del Arte.—
 Madrid. 7 (09)
 LABOR Historia del Arte.—Barcelona 7 (09)
 MIQUEL Y BADIA, F. Historia General del Arte - Mueble, tejido,
 bordado y tapiz.—Barcelona. 1897. 7 (09)
 PIJOAN, J. Historia del Arte. El Arte a través de la
 historia.—Barcelona 1914-1916. 7 (09)
 REINACH, S. Apolo. Historia general de las Artes plás-
 ticas. Traducción castellana y apéndices por
 Rafael Doménech.—Madrid 1911. 7 (09)
 VALLADAR, F. de P. Historia del Arte. Protohistoria. Arquitec-
 tura.— Barcelona 1894. 7 (09)

L'ART EN DIFERENTS PAISOS

- BEISEL, S. Kunstschätze des Aachener Kaiserdomes.—
1904. 7 (43)
- BLONDEL, S. L'Art intime et le goût en France (Gram-
maire de la curiosité).—Paris 1884 7 (44)
- SADOUL, Ch. La Lorraine. (L'Art Rustique en France).—I.
Paris. 7 (44)
- FOMENT DE LES ARTS Les joies de l'Art a Paris. — Barcelona 1922
DECORATIVES 7 (44 PAR)
- CASAS, A. Coses d'Itàlia contades als companys (Roma,
Pompeia i Florència).—Sant Feliu de Gui-
xols 1924. 7 (45)

EL ARTE EN ESPAÑA

- n.º 1.—Catedral de Burgos.
2.—Guadalajara. Alcalá de Henares.
3.—La Casa del Greco.
4.—Real Palacio de Madrid.
5.—Alhambra - I.
6.—Velázquez en el Museo del Prado.
7.—Sevilla.
8.—Escorial. - I.
9.—Monasterio de Guadalupe.
10.—El Greco.
11.—Aranjuez.
12.—Poblet.
13.—Ciudad Rodrigo.
14.—Goya en el Museo del Prado.
15.—La Catedral de León.
16.—Palencia.
17.—Alhambra. - II.
18.—Valladolid.
19.—Museo de Pinturas de Sevilla.
20.—La Catedral de Sigüenza.
21.—Ribera en el Museo del Prado.
22.—Escorial. - II.
23.—Zaragoza - I.
24.—Zaragoza - II.
25.—La Catedral de Toledo.
26.—La Catedral de Toledo. - Museo.
27.—Museo de Bellas Artes de Cádiz.
28.—La Catedral de Barcelona.
29.—Alcázar de Sevilla.
30.—La Catedral de Sevilla. - I.
31.—La Catedral de Sevilla. - Museo.
32.—Monasterio de Santa Cruz.
33.—Cámara Santa de la Catedral Oviedo

	34.—La Catedral de Segovia. Barcelona.	7 (46)
ASOCIACION ARTISTICO ARQUEOLOGICA BARCELONESA	Album de la Exposición de Artes Decorati- vas.—Barcelona 1888	7 (46)
GUDIOL i CUNILL, J	Nocions d'Arqueologia Sagrada Catalana. — Vic 1931	7 (46.71)
MONUMENTA CATALONIÆ	Materials per a la història de l'art a Catalu- nya.—Barcelona.	7 (46.71)
ARTS	Les Arts Anciens de Flandre. — Bruges	7 (492)
BOURBON, H. de	Catalogue de liquidation de la collection. Venise 1908	7 (5)
BRINCKMANN, J.	Kunst und Handwerk in Japan. — Berlin. 1889	7 (52)
DICK, S.	Arts and Crafts of Old Japan. — Edimburg 1908	7 (52)
HARDY, G	L'art nègre. L'art animiste des noirs d'Afri- que. (Art et religion).—Paris 1927	7 (6)

ESTÈTICA DE L'ART

FAURE, Elie	Histoire de l'art. L'esprit des formes.—Paris 1927	7.01
CHALLAYE, F.	L'art et la beauté.—Paris 1929	7.01
LAPCEVIC, D.	La philosophie de l'art classique. — Paris 1927.	7.01
TAINE, H.	Philosophie de l'art.—Paris 1924	7.01
TORRAS Y BAGES, J.	De la fruició artística.—Barcelona 1894	7.01

ESTILS

LECLERCQ, H.	La vie chretienne primitive. — Paris 1928	7.033.1
BAYET, C.	L'art Byzantin.—Paris	7.033.2
CASADES Y GRAMATXES, P.	Influència de l'art Oriental en els monu- ments romànics de Catalunya.—Barcelona 1903	7.033.4 (46.71)

FALSIFICACIONS

EUDEL, P	Le Truquage, alterations, fraudes et contre- façons dévoilées.—Paris.	7.061
----------	--	-------

TEMES LUMINOTÈCNICS

Una Sala de Demostracions que tots hauriem de visitar

Ens és plaent de reproduir avui en aquestes pàgines uns fotogravats que representen altres tants aspectes de la Sala de Demostracions d'Il·luminació que té oberta a les seves oficines del carrer de Girona, n.º 1, la «Compañia Barcelonesa de Electricidad».

Aquesta important empresa, com és notori, desenrotlla des de l'any passat una intensa campanya a favor del millorament en les instal·lacions d'enllumenat. Els resultats d'aquesta campanya, que té un caràcter eminentment educatiu, l'hem palesat incidentalment reproduint en aquestes pàgines diversos exemples d'establiments comercials de Barcelona que han implantat una il·luminació científica, seguint els consells dels especialistes de la Secció d'Il·luminació de l'esmentada Companyia, la qual Secció també funciona a les dites oficines, anexa a la Sala de Demostracions.

*Un aspecte de la Sala de Demostracions de la
«Compañia Barcelonesa de Electricidad»*

Creiem innecessari de remarcar la gran utilitat que aquest Centre informatiu pot prestar als lectors habituals d'aquesta revista. Ultra els experiments pràctics d'absorció de llum per diferents colors, d'influència de les ombres en la visibilitat, dels efectes de la llum i els colors, del factor de difusió segons el cristall, d'enlluernament, etc., que hom pot percebre a la Sala, en aquesta són exposats els aparells d'enllumenat de les marques més conegudes, de manera que el visitant en un moment es fa càrrec, amb comparacions i anàlisis sobre el terreny, de les característiques dels aparells.

La Companyia no ven aquests aparells ni tampoc fa instal·lacions, però aspira, amb aquesta Sala, com amb la seva campanya, a orientar els seus abonats per a un millor aprofitament de la llum que consumeix, i a facilitar la tasca que sota l'aspecte luminotècnic s'imposen sovint els electricistes i els decoradors.

En les seves interessantíssimes conferències, el senyor Cases Lamolla ja es feu ressó del servei que pot prestar a tots aquesta Sala, trametent als socis del FOMENT la invitació de la «Compañia Barcelonesa de Electricidad» per què visitin aquest Centre i s'aprofitin dels serveis gratuïts d'informació i d'orientació dels tècnics que hi estan adscrits. Realment, val la pena que tots els socis realitzin aquesta visita.

*Un altre aspecte de la Sala de
Demostracions de la Companyia*

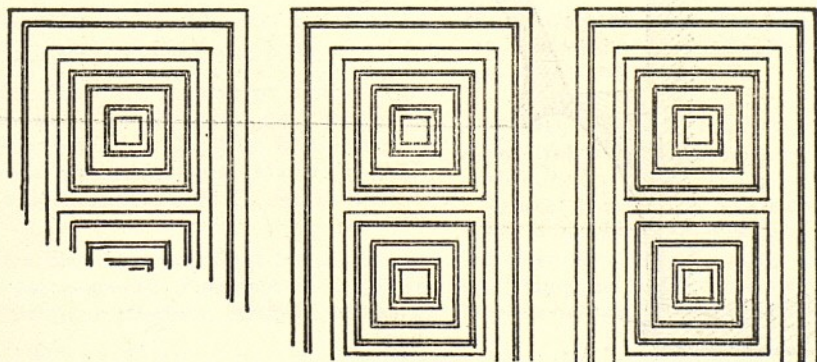
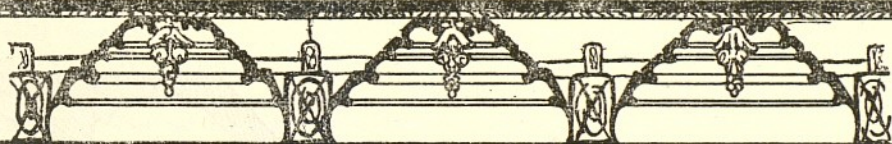
UN ENTEIXINAT DEL RENAIXEMENT DESCOBERT A L'ARXIU DE LA CORONA D'ARAGÓ

Tan lentament com obliga les escasses consignacions que l'Estat destina a l'antic edifici on hi ha l'Arxiu de la Corona d'Aragó, el qual no ha volgut traspassar-lo a la Generalitat, l'arquitecte encarregat de la Conservació de Monuments senyor Jeroni Martorell porta endavant obres que són d'afermament urgent, alhora que serveixen de revalorització de les bel·leses que conté. No fa molt que el senyor Santiago Marco tingué ocasió de col·laborar-hi amb motiu de l'agencament de la sala de lectura i del despatx del director-arxiver. En aquestes sales, que recauen a la crugia de la banda de la plaça del Rei, foren descoberts uns sostres d'estructura

plana amb bigues vistes, sota un cel ras que calgué tirar a terra per valorar i ennobrir l'antiga obra de fusteria.

Com hem dit, les obres continuen potser no tan depressa com exigeix la defensa de l'edifici, però han permès de descobrir darrerament al segon pis, un important enteixinat del qual n'oferim unes dades. Llur interès ultrapassa la simple curiositat i el del luxe que presta a l'interior d'un palau que darrerament apareixia antipàtic pels blancs arrebossats, puix que han de servir per situar immillorablement qualsevol estudi a realitzar dels enteixinats a casa nostra en el segle XVI.

Es ja força coneguda la cúpula de l'es-

R. 45.245
El vostre aparell
de cinema familiar
ha d'ésser

Distribuidor
per a Espanya
i Colònies:

Germà Ramon Cortès

Passeig de Gràcia, 78

Telef. 78662

Barcelona

paillard
BOLEX

La gran marca mundial.

Fabricació suïssa d'alta precisió.

Mono-Film 9 $\frac{1}{2}$ i 16 m/m.

Bi-Film 9 $\frac{1}{2}$ i 16 m/m.

250 - 400 i 500 wats.

Funcionament ultra silenciós.

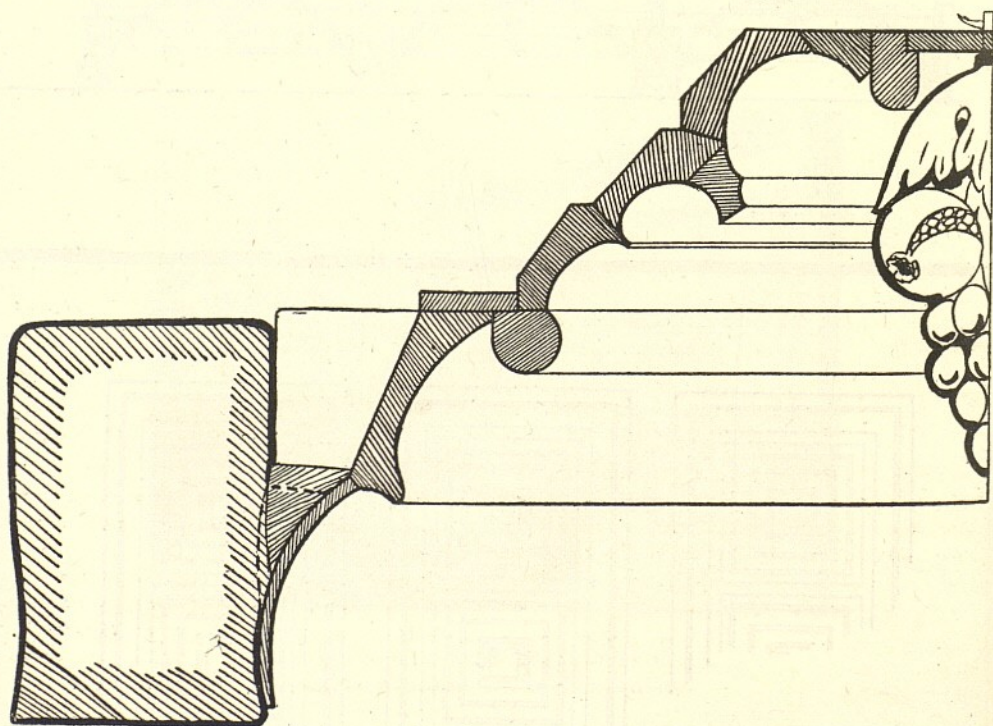
Màxima fixesa en la projecció

cala de l'Arxiu. Aquesta importantíssima obra de fusteria, única a Catalunya, fou obra d'Antoni Carbonell, qui dirigí les obres de construcció de l'edifici. Josep F. Ràfols, en la seva obra *Techumbres y Artesonados españoles*, fixa la data de la seva construcció el 1534; no obstant les nostres dades assenyalen l'iniciació de la construcció del palau l'any 1549 i el seu acabament el 1555. Això és molt important, car significaria que en el termini de sis anys apareixien plasmats en un mateix edifici diversos estils d'enteixinat, i fa possible de conèixer que al mateix temps i en la mateixa obra convergeixen tramades d'estructura de caràcter gòtic; àrab (obra de mossàrabs o mudèixars); de tipus marcadament renaixentista, penetrat encara d'influència aràbiga p. e. el sostre de l'escala; i l'enteixinat del qual parlem, netament obra del Renaixement en l'estil i en la seva estructura.

Es cert que l'art mudèixar, savi i de molta tradició, en els enteixinats es deixà

sentir a través dels estils i que en obres del Renaixement resta encara sovint la seva influència (n'és un cas esmentat per l'arquitecte Ràfols, la cúpula susdita), així com la convergència de sostres netament estilístics uns i altres en aquest mateix Palau i el de la Generalitat. Però gosen d'afirmar que l'estil aràbig, per bé que prestigiós, a Catalunya tingué una breu influència. La data més antiga que coneixem d'enteixinat de tipus mudèixar és la del 1527 relativa als de la "cambrà daurada" al Palau de la Generalitat, on hi havia darrerament la Secretaria de la Presidència, i el contigu al pati dels tarongers, en la llotja on hi ha encara les pintures d'en Mir.

L'enteixinat prolixament poligonal que caracteritza l'art dels mudèixars arribà a ésser emprat en una de les sales del nostre edifici, però no en lloc principal, i encara prop del típicament renaixentista; així doncs tot l'impuls que l'art dels "alarifes" havia palesat a Andalusia, al centre

d'Espanya, i en bona part a l'Aragó, ací era retut al cap de pocs anys de la seva aparició en formes més aviat tímides, fins a desaparèixer completament.

La crugia on ha aparegut aquest sostre té 8'40 metres i comprèn una filada de sis pasteres; el límit d'aquesta cambra en la seva primitiva disposició no ens és conegut, i per tant hom no sap de quants trams es composava. Actualment en resten tres, però ofereix dubtes si l'enteixinat continuava al llarg d'aquesta nau, puix que en construir el cel ras que ara ha estat tret, fou arrencada la coronisa que devia voltar la cambra, l'estesa de la qual és d'uns 80 centímetres aproximadament. Dintre el conjunt d'aquest sostre hi manca també, segons pot apreciar-se en el gravat, l'element motllurat aplicat a la cara inferior de la biga i que servia per unificar els perfils de la pastera de banda i banda de la biga.

La fusta en què és construït és de pi vermellós, força llest i amb no gaires grops; de la mateixa fusta són les pinyes de fruites diverses que penjen al mig de cada casetó o pastera, i igual a la del sostre de l'escala.

La base de sustentació d'aquest sostre, són, com en general els d'estructura plana, les bigues. Per tal de guarnir-les, hom hi troba aplicades de tros en tros unes galotxes en figura de cartela que serveixen per emparar un primer element de motllura, el qual recorre tot el llarg de la biga per retornar a cada extrem; des d'aquest element en avall, fins a trobar la part inferior de la biga, hi figura una escòcia formada per posts d'un gruix aproximat de 6 mil·límetres per permetre-li el balcat, i la qual

és clavada també damunt de galotxes o costelles encastades prèviament a la biga.

Damunt del element inicial hi corre també un ample bordó que uneix aquell amb les pasteres, que han estat muntades, segurament, a l'obrador. Aquest bordó, que com és dit recorre al llarg de la biga, també serveix de tapa-junt entre les pasteres contigües, contornant amb el que es prolonga. El junt d'aquests bordons travessers amb el longitudinal no és fet a base d'un encast a biaix de cartabó, sinó fent-les avenir, bugint simplement les testes, tal com explicava darrerament en els nostres cursets de tècnica de fusteria, el senyor Vicenç Cortès, que ho fan els obrers americans en llurs instal·lacions: tècnica ben antiga tanmateix!

Les pasteres són constituïdes per tres marcs distints, i tal com pot veure's en la secció que en publiquem, llur unió de superposició palesa un excel·lent ofici. Els junts a cartabó de cada un dels marcs, amb els plans inclinats de les posts ja n'és una prova, però els junts abiaixats que uneixen uns marcs amb els altres, mostren la sorprenent destresa dels nostres fusters de quatre-cents anys enrera en aquestes tasques.

No podem ésser massa prolixos en aquesta mena de detalls, però veritablement hi ha aspectes molt remarcables en la tècnica emprada, i no passarem per alt el perfecte ajustatge de les fustes on els junts no baden, i el deseiximent amb què, en conjunt, el sostre és realitzat. L'enteixinat que, com sabem, és de fusta de pi vermel·losa, té un bany molt fosc, segurament a base de *terra-sombra*, però poc penetrant.

J. MAINAR

BUTLLETI OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Ordre declarant monument històric-artístic, inclòs al Registre del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya, l'església gòtica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès.—B. O. del 17 d'abril.

Ordre disposant que sigui incoat l'expedient corresponent d'inclusió al Registre del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya del Porxo de casa Agui-

lar, de la plaça de la República de Solsona.—B. O. del 18 d'abril.

Ordre i. id. de l'Església romànica de Castellfollit de Riubregós.—B. O. del 20 d'abril.

Ordre disposant la incoació de l'expedient d'inclusió al Registre del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya, del Palau de la Virreina de la ciutat de Barcelona.—B. O. del 26 d'abril.

NOTICIES I COMENTARIS BREUS

ACADEMIA DE CIÈNCIES I ARTS DE BARCELONA

Aquesta Corporació ha fet públic l'anunci d'un concurs per atorgar el premi fundat el 1871 a la memòria del doctor Joan Agell i Torrent, i destinat novament, l'any corrent, a l'autor del millor treball relatiu a alguna de les branques de coneixements objecte de la Secció cinquena de l'Acadèmia, o sigui, Arts industrials, Construcció i tecnologia. El premi és de 2.000 pessetes.

Els treballs per tal d'aspirar al premi esmentat estaran redactats en llengua catalana o castellana, seran inèdits i no portaran cap indicació d'autor, sinó tan sols un tema, que serà escrit també en un sobre que contingui el nom de l'autor. El lliurament del premi tindrà lloc en sessió pública oportunament anunciada, en la qual serà obert el sobre corresponent al treball premiat i seran inutilitzats els altres.

El treball premiat restarà de propietat de l'autor, el qual, en cas d'imprimir-lo, en lliurarà cent exemplars a la Corporació; aquesta podrà, amb tot, publicar-lo en les seves Memòries, si ho considera oportú. Els treballs no premiats seran retornats, mitjançant presentació del rebut que a l'efecte podrà ésser demanat a l'acte del lliurament.

Els treballs presentats seran qualificats per un Jurat lliurement designat en definitiva sobre l'adjudicació o eventual distribució del premi dintre dels sis mesos següents a la terminació del concurs.

El termini per a la presentació dels treballs que aspirin al premi finalitzarà el dia 31 de desembre d'aquest any, i dintre d'ell seran admesos en la Secretaria d'aquesta Acadèmia, Rambla dels Estudis, 9, pral., tots els dies feiners, de quatre a set de la tarda.

NOVA ENTITAT URBANÍSTICA

Ha quedat constituïda l'associació "Amics de la Ciutat", entitat que, com el seu nom indica, té el propòsit de vetllar per l'embelliment i higienització de Barcelona i propulsar la creació de parcs i jardins, dintre de les possibilitats amb què compta el Municipi en l'actualitat.

El Consell Directiu ha quedat integrat d'aquesta manera: president, Josep Per-

manyer i Nogués; vicepresident segon, Josep Manuel de Emilio i de Domínguez; secretari, Isidre Musoles i Cases; vice-secretari, Joan Julià Gaya; tresorer, Francesc Aizcorbe Oriol; comptador, Antoni del Cerro Alabau; vocal assessor, Alfred Palucie Lucena; vocal arxiver Salvador Grau Calvet; vocals, Emili Roig Oliver, Pere Oromí Granollers, Joan Massip Sala, E. Pasqual Fàbregues.

ADELAIDA FERRER

La senyora Ferrer dissertà al Deganat de Mestres de Barcelona sobre "Les característiques de les diverses classes de puntes a boixet i a mà".

Començà la seva dissertació fent unes indicacions sobre el valor moral, social, higiènic i folklòric del treball de les puntaires; tot seguit establí una divisió entre les puntes d'agulla i les randes, fent remarcar com dels brodats en nasqué la punta a l'agulla i citant entre aquestes les ratel·les, el punt de Dresden, Valladolid, Catalunya, Venècia, França, Alençon i el de Bèlgica, i mencionà el punt d'Espanya, el de Cluny, d'influència gòtica, els guipurs catalans, les puntes russes, les txecoslovaques, les holandeses, el punt de Milà i les finíssimes randes de Malines, Valenciennes i Chantilly i les blondes de Catalunya, de fama mundial.

JERONI MARTORELL

Davant un nombrós auditori donà Jeroni Martorell l'anunciada conferència a l'Ateneu Polytechnicum "Reforma i urbanització de Barcelona en relació amb el futur de la ciutat".

Exposà la manca de relació que existeix entre el nucli antic de la ciutat i el seu engrandiment exterior, quan caldria que el conjunt constituís un tot orgànic. Tractà de la legislació vigent respecte a la protecció dels edificis i conjunts d'interès històric i artístic, i es dolgué del fet que l'Ajuntament n'hagi pogut prescindir tolerant i executant algun trasllat i destinació invertebrats. Va fer l'elogi de l'obra municipal referent a espais lliures, la qual cal prosseguir i estudià encara l'emplaçament d'una sèrie d'edificis públics, com el teatre de la ciutat, els jutjats municipals i l'Escola de Belles Arts.

Cursets Monogràfics de Tècniques de la Decoració

Del 1.er de Març al 15 de Juny del 1935

Relació dels senyors professors que prendran part en el transcurs de les 30 lliçons que comprenen el programa.

Senyor Josep Aragay	Ceràmica
» Tomàs Aymat	Catifes
» Joan Bergós	Fusteria
» Mateu Bres	Pavimentació
» Emili Brugalla	Pells
» Joaquim Campanyà	Mobles
» Josep Casamitjana	Pavimentació
» Francesc Casas	Fusteria
» Josep Casasús	Guixos
» Josep Cassadevall	Estucs
» Manuel Cases Lamolla	Luminotècnia
» Josep Castells	Tapisseria
» Vicenç Cortés	Fusteria
» Adolf Florença	Marbres
» Isidre Grifoll	Metallisteria
» Joan Guarro	Tapisseria
» Josep M. Jansà	Fusteria
» Josep Mainar	Fustes
» Santiago Marco	Fusteria-Color-Mobles
» Jaume Planells	Pavimentació
» Pere Ricart	Marbres
» Lluís Rigalt	Cristalleria
» P. Rodon i Amigó	Teixits
» B. Sabater i Pastor	Daurats
» Ramon Sarsanedas	Laques
» Ignasi Valls	Pintura
» Francesc Xumetra	Ceràmica

SOCI DEL FOMENT: Us interessa d'inscriure-us.

Procureu la inscripció dels vostres amics i col·laboradors.

Les hores de classe seran de dos quarts de vuit a dos quarts de nou del vespre.

Matrícula per a tots els cursets de tècniques de l'amoblament: 20 ptes.

Lliçons per a cursets determinats, cada lliçó 3 »

Els senyors socis gaudiran d'un descompte del trenta per cent.

"Lencería Casa Macià"

Vda. de Marcià Prat

Telèfon 11.383
BARCELONA

Es complau a participar
el trasllat del seu esta-
bliment del carrer de

FONTANELLA, 7, a la
Ronda Universitat, 22
(Tocant Plaça Catalunya)

BRUGALLA RELLIGADOR D'ART

Relligadures per a Arxius i
Biblioteques particulars.

Restauració de relligadures antigues.

Daurats sobre cuir a petits ferros,
i mosaics.

Aribau, 7, interior F.G.
TELEFON 33.970
BARCELONA

Tallers mecànics de fusteria de **MELITÓ GIRALT**

Parquets i persianes enrotllables

Doctor Robert, 155 Tel. 54.143
(abans Marina)

PERFECTE LLOSA TAPISSER

Butaques confortables.
Cortines i transparents
Cadiratges — Fundes

Balmes, 128 Telèf. 73.434
(Tocant a Rosselló)

ARGUS DE LES REVISTES D'ART

ART ET DECORATION, març i abril

La decoració completa d'un pis portada a terme per Paul Colin ve a ésser un esdeveniment en el món de l'art francès i el número de març d'aquesta publicació s'ocupa en lloc preferent de l'obra portada a terme pel cèlebre pintor conegut a tot el món pels seus cartells.

Una ressenya de l'Exposició de l'Habitació, organitzada per la revista "L'Architecture d'Anjourd'hui", posa de relleu alguns espectes interessants d'aquesta manifestació.

Del número de abril anotem uns interiors de remarcable discreció de Jean Pascaud, un estudi il·lustrat amb bons exemples sobre tapisseries peruanes i un bells models de mostres d'establiments comercials exhibit al Saló de l'Ensenyança.

BUTLLETI DELS MUSEUS D'ART, març i abril

En el número de març, Joaquim Folch i Torres dóna compte en un detallat estudi del sistema de retolació en els nostres museus.

En el d'abril és ressenyada la inauguració de les sales Damià Mateu i Manuel Rocamora en el Museu d'Arts Decoratives, i publica un article de Rafael Benet amb belles reproduccions ret homenatge a l'escultor Pau Gargallo.

DOMUS, març i abril

Els darrers números d'aquesta publicació italiana tenen el variat interès de sempre, on destaquen ben resoltes solucions d'una caseta a Capri, molt adients a la nostra sensibilitat.

Com a nota curiosa esmentem un intent d'agencament decoratiu d'una gran tenda de campanya.

LYD, febrer

El segon número d'aquesta interessant publicació barcelonina reproduceix bon nombre de realitzacions dutes a terme per estimats companys nostres, les quals posen de manifest els avenços en l'arquitectura lluminosa i elements d'illuminació.

MODERNE BAUFORMEN, març i abril

Tres interessants informacions, amb abundància d'il·lustracions, relatives a arquitectura escolar ocupen bona part del número de març, la resta és integrada per monografies de xalets ben dignes també d'ésser estudiats.

En el d'abril hi anotem el notabilíssim exemple d'arquitectura moderna religiosa que ofereix l'església de Sant Josep a Hindenburg, unes delicioses cases de vacances i uns interiors no menys interessants.

THE ARCHITECTURAL REVIEW, març i abril

D'aquesta revista anglesa cal anotar bells exemples d'edificis esportius, i audacioses solucions amb els més moderns elements de la construcció i decoració.

INEN DEKORATION, març i abril

En els interiors que il·lustren el primer d'aquests números hom diria que es marca una tendència al retorn a certes formes clàssiques sense deixar els cànons de les noves directius de l'art, orientació ben interessant de tenir en compte.

El d'abril acusa una major atenció per les tendències més estrictament modernes sobresortint dos interiors reeixits amb la simplicitat més pura.

ART, abril

En la nostra important revista artística figura en el número d'abril un interessant article d'Enric F. Gual, titulat Valeri Corberó, Decorador modern, el qual va acompanyat de diverses fotografies d'interior.

PINTURA, febrer i març

Els darrers números d'aquesta revista continuen la publicació dels interessants articles de Joan Sacs titulats "Valorització i desvalorització dels colors".

CERAMICA, abril

Es notable d'aquest número un estudi sobre "Les sèries blaves en la ceràmica espanyola" per Francesc de P. Bofill, i un altre sobre pisa, de Francesc Elias.

ASSOCIACIÓ DE CINEMA AMATEUR

CONCURS DE FILMS PER A DEBUTANTS

Per tal d'estimular i encoratjar la producció de films amateurs, i gràcies a la gentilesa d'alguns consocis, la nostra entitat organitza aquest concurs per a aquells amateurs que encara no han volgut valoritzar llurs produccions en els diversos concursos que anualment se celebren al nostre país, per si no han volgut pendre-hi part per considerar que els amateurs ja de temps iniciats, els duïen un avantatge massa decisiu, oferim ara aquesta oportunitat d'un concurs reservat per als qui mai no han obtingut premis o presentat cap film. Esperem d'aquests amateurs, la majoria d'ells desconeguts, que voldran concórrer-hi, i ens donarem per ben satisfets si assolim nous valors per al nostre moviment amateur.

Bases:

- I.—Associació de Cinema Amateur, del Foment de les Arts Decoratives, convoca el present concurs de films del pasos 9 i 1/2 i 16 mm. entre els cineistes amateurs siguin o no socis de l'Associació, que no hagin guanyat mai premi en cap concurs.
- II.—El films presentats a concurs seran lliurats a la Secretaria de l'Associació fins al dia 15 d'octubre d'enguany a les 8 del vespre, hora en què quedarà definitivament tancada la inscripció.
- III.—Per a cada pas es concediran els premis següents:
 - 1.er — Una copa, i material cinematogràfic per valor de 150 ptes. a escollir pel guanyador.
 - 2.^{on} — Una medalla, i material cinematogràfic per valor de 50 ptes. a escollir pel guanyador.
 - 3.er — Una medalla.
- IV.—El films presentats podran ésser exhibits en sessions que organitzi l'Associació, mentre aquests estiguin en poder seu.
- V.—Les pel·lícules tindran una llargada mínima de 30 metres i màxim de 120 metres i seran lliurades en bobines de 60, de 100 o de 120 metres, i en capsos metàl·liques en les quals hi constarà el títol i nom de l'autor.
- VI.—Els títols i subtítols de les pel·lícules seran correguts.
- VII.—L'autor que desitgi que el seu film vagi acompanyat de determinats discos de fonògraf, haurà de lliurar-los amb la pel·lícula i fer-ho constar a la capsa.
- VIII.—El jurat estarà compost per nou socis de l'Associació de Cinema Amateur, elegits per sorteig a les 8 del vespre del dia que fineix l'admissió de films, d'entre tots els socis que han estat guanyadors de premis en els concursos que fins avui ha celebrat la nostra entitat.
- IX.—Les pel·lícules presentades seran tornades a llurs autors després del repartiment de premis.
- X.—Les qüestions que no estiguin previstes en les bases presents seran resoltes pel jurat.
- XI.—El veredict del jurat, qualsevolga que sigui la seva decisió, serà inapel·lable.

Barcelona, maig del 1935.

ESTEVE CASAMITJANA · ARIBAU, 111
TELÈFON 77.217

ESTORES - PERSIANES - FELPILLES

PAVIMENTS DE GOMA **PIRELLI**

PAVIMENTS DE LINOLEUM

CATIFES - Confecció i col·locació, neteja mecànica, restauració.

Cristalleria Catalana S. A.

Capital: 2.500.000 pessetes

Successora d'Emili Buxeres, Buxeres i Abella,
Ll. Rigalt i J. Coll Escofet.

Conseller Delegat i Director Artístic

LLUIS RIGALT

Central: Ronda de Sant Antoni, 56

Telèfon 22035

Sala d'Exposició, demostracions i ven-
des al detall, de la Rambla Catalunya, 2
i Plaça de Catalunya, 9 - Tel. 13.273

Vidrieres d'Art - Montures en Plom i Llàutó
Esmalts al foc sobre Vidre, Cristall i Cerà-
mica - Vidres i Cristalls plans i corbats de
totes qualitats i gruixos - Gravats - Bisellats
Miralls - Montures - Marcs, etc.

Barcelona, 1933;
Medalla d'Honor

Paris, 1925; Medalla d'Or

Barcelona, 1929. Gran Premi

TIPOGRAFIA COMERCIAL

Riereta, 37 - Telèfon 11.632 - BARCELONA

Vilaró i
Valls, S. A.
P I N T U R A
MUNTANER, 155 i 157
B A R C E L O N A

BUTLLETÍ

DEL

FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES

DIRECTOR: JOSEP MAINAR — REDACCIÓ: AVINYÓ, 30, PRINCIPAL. · TELÈFON 24325

Any I

Barcelona, Maig del 1935

Núm. 5

Els Cursets Monogràfics de Tècniques de la Decoració iniciats el mes de març, continuen desenvolupant-se en mig del més gran interès. L'aspecte d'animació que ofereix la nostra sala d'actes palesa ben eloqüentment que els variats procediments i les tècniques explicades en les lliçons són copsats amb el major interès per un públic constant i fidel.

El caràcter didàctic d'aquestes tasques de l'entitat, que ens complauen tan íntimament perquè el seu rendiment eficient és a la vista de tots, és actualment un dels caires més remarcats de l'actuació del Foment i això permet constatar que aporta, cada vegada més, nous contingents de matriculats i de socis al nostres rengles.

El viatge a Londres que, patrocinat per la nostra entitat, se celebrarà el mes vinent per tal de visitar els museus i colleccions particulars més importants d'aquella capital, ha estat acollit tan falaguerament entre els nostres associats que saben l'interès i la vàlua de les colleccions angleses, i el que ofereix una urbs tan important en diversos aspectes com és la metròpoli anglesa, que hom preveu la possibilitat de cloure la inscripció molt abans de la data assenyalada com a límit. Aquest viatge, doncs, tindrà el mateix èxit que el que assoliren anys enrera els efectuats a París i a Itàlia, organitzats també pel Foment, amb objectius d'alt interès de cultura artística, dintre el caràcter de confraternitat que tenen els actes de l'entitat, i que no exclouen el gaudi d'un viatge de plaer.

La celebració de la Festa Anual que s'escaurà aquest mes de maig vindrà a ésser doncs el millor resum d'aquesta sèrie d'actes, i esperem que serà un reflex fidel d'aquest companyonatge que es manifesta activament en el transcurs de la vida de l'entitat, de la qual podem sentir-nos satisfets per la collaboració que tots hi presten ben fervorosament.

XIX FESTA ANUAL

El Consell Directiu us convida a celebrar la nostra Festa Anual, que s'escaurà el vinent dia 19 de maig en un indret tan pintoresc com és Santa Fé del Montseny, donant un major encís a la bella festa que ens aplega cada any en una mateixa taula. Enguany ha estat designat el nostre consoci senyor Alfons Serrahima per a realitzar la Copa d'honor commemorativa de la XIX Festa del Foment.

A fi de donar un especial relleu a la nostra diada, figuraran en el parament de la taula unes magnífiques figures en terra cuita, originals del nostre consoci l'escultor Josep Granyer, les quals seran sortejades després entre tots els assistents.

Confiem que la companyonia es reflectirà com sempre en aquesta Festa de germanor, i que ens veurem acompanyats per un bon nombre d'associats.

EL VIATGE DEL FOMENT A LONDRES

Visita als Museus i col·leccions particulars, del 16 al 29 de juny del 1935

No cal insistir sobre l'interès de les col·leccions artístiques que radiquen a la ciutat de Londres. Prou sabut és que la capital anglesa pot resumir en qualsevol moment la història de l'art sencera.

El que sí cal dir, és la gran quantitat de dificultats que existeixen per a visitar-les d'una manera prou científica que equipvalgui a llur coneixement.

* * *

El primer motiu expressat ha induït el Foment a patrocinar un viatge a base de les visites als Museus de Londres i a algunes de les seves més famoses col·leccions particulars. Aquest és un fet que creiem ha de merèixer la màxima atenció dels nostres associats, ja que d'ell poden desprendre-se'n ensenyances importants, amb l'aliciet de la companyia de membres de la nostra entitat.

Tenint present, però, les dificultats que hem esmentat, el Foment ha cregut imprescindible d'investir l'excursió amb unes certes garanties que, assenyalant un dels més bons auguris de la visita londinenca, n'assegurin un esdeveniment cultural de primer ordre.

Aquestes garanties consisteixen en recaure la direcció artística del viatge sobre les personalitats de Santiago Marco i Josep Gudiol, els quals, des de les seves particulars especialitats en l'art i la història, aniran informant seguidament als expedicionaris de tot el que s'ha catalogat en aquest programa nostre, amb mires a un perfecte eclecticisme.

Amb això, el Foment de les Arts Deco-

ratives, ultra portar a cap un acte en consonància amb el seu historial magnífic, aporta als seus associats una ocasió per a fer-se amb l'enorme interès dels museus britànics que amb la seva grandiositat tenen un indiscutible desavantatge pels qui els visiten sense l'orientació dels seus coneixedors.

A l'objectivitat del viatge no cal dir que s'hi afegeix el fet d'un sojorn de nou dies a Londres, les tardes de sis dels quals seran lliures per als expedicionaris.

Corolari d'aquesta excursió és la visita col·lectiva a la cèlebre Cambridge i als més tradicionals monuments de la capital de l'Imperi Britànic.

En oferir-vos la possibilitat d'aquesta visita als Museus de Londres i a algunes de les seves més famoses col·leccions particulars, el Consell Directiu us fa present el seu alt interès tot recomanant d'efectuar el més aviat possible la vostra inscripció a causa de la limitació de les places. D'acord amb "Viatges La Publicitat", entitat col·laboradora d'aquest viatge col·lectiu, els socis del Foment de les Arts Decoratives gaudiran d'un descompte especial del 5 % sobre els preus assenyalats en les condicions generals compreses en el fascicle esmentat. Ensem sou invitat a la conferència que donarà el professor Delfí Dalmau, sobre "L'anglès que sabem abans d'aprendre'l" per tal de facilitar als excursionistes interessants característiques i uns breus coneixements de l'idioma anglès, i la qual se celebrarà al nostre estatge el dissabte, dia 11 de maig a dos quarts de vuit del vespre.

CATIFES - TEIXITS

ALBERT TRONC S. A.

QUALITAT MÀXIMA

PREU MÍNIM

Rambla de Catalunya, 32

BARCELONA

XOCOLATES

Exquisides! Insuperables!

Francesc Casas

FUSTER - EBENISTA

ESTABLIMENTS

CONJUNTS DECORATIU

PARQUETS

PERSIANES ENROTLLADISSES

MOBLES

DIPUTACIÓ, 119 i 121

Telefón 32.504

JOSEP LLEDÓ MÀS

CATIFES I PERSIANES

(TREBALLS ESPECIALS DE DECORACIÓ)

Despatx i Magatzem:

AVINYÓ 50

TELEFON 12.565

SUCURSAL

PETRITXOL 15

TELEFON 18.396

LA PINACOTECA

Marcas i Gravats

HIGINI GARCIA, Successor de GASPAR ESMATJES

Exposicions permanents

PASSEIG DE GRACIA, 34 - TEL. 13 704 - BARCELONA

DOMASSOS,
VELLUTS, TAPISSERIES,
PANTALLES, CORTINATGES,
CRETONES, TAPISSOS i CATIFES

Rodriguez Germans

Rambla de Catalunya, 12

B a r c e l o n a

Casa a Madrid:

Carrera de San Jerónimo, 34

Reservat per a la Casa

P. CORBERÓ

B R O N Z E S

Aribau, 103

Telèfon 71.372

MOTLLURES METAL·LIQUES

(AMB ÀNIMA DE FUSTA)

ACER CROMAT (interiors)

CROMAT INOXIDABLE i LLAUTÓ CRO-

MAT (exteriors i cambres de bany).

LLAUTÓ i ARAM NATURALS

BARCELONA

Aragó, 382

Telèf. 51.722

b. sabaté pastor

OBRADOR DE DAURATS i POLICROMIA
RESTAURACIÓ D'ART ANTIC

ARAGÓ, 187 - T. 35.975
BARCELONA

ELS CURSETS DE TÈCNIQUES DE LA DECORACIÓ

El dia 29 de març tingué lloc la interessant lliçó dels marbres i altres pedres dures, la qual anà a càrrec dels senyors Adolf Florença i Pere Ricart. L'arquitecte senyor Florença estudià en la seva disertació els components del marbre, que és un material extremadament ric i decoratiu, i al que no li calen altres matèries per al seu acabat; la seva base és el carbonat de calç que forma una pedra calcària tan compacta que la fan bona per a un bon puliment, i les substàncies d'òxid de ferro que esdevenen un fantasiós pintor de les seves superfícies. Parlà també del granit i del pòfir. Explica la composició del granit integrat per quars, feldespat i mica, matèries que, contràriament al marbre, no són atacables per l'aire i la major part d'àcids, i que el foc esquerda però que no dissocia; i que l'única defensa del marbre contra l'activa acció de l'aire és l'encerat freqüent.

A continuació explica l'aplicació del marbre en la construcció a través dels segles i dels pobles, i describí també les distintes característiques decoratives que a base d'aquestes matèries han estat emprades en èpoques diferents. Des dels grecs que edificaven totalment en marbre i arribaven a utilitzar-lo en substitució de la terra cuita en les teules, fins als romans que ja revestiren llurs edificis en planxes, amb les quals feien dibuixos geomètrics en peces de distints colors projectà una sèrie d'exemples a base de decoració del mosaic (tessera) i el paviment incrustat en blanc i negre (istarsia).

Al final exhibí diverses mostres de marbres, i d'altres matèries que els imiten, o que sense imitar-les els són equivalents per llurs propietats de duresa, decoratives, i aplicació fàcil en el revestiment d'interiors i exteriors.

Seguidament, el senyor Pere Ricart, recolzant en les explicacions anteriors, parlà de la manera d'extreure el marbre de les pedreres romanes, i dels diversos procediments emprats, per mitjà del tascó de fusta, i després d'acer, per la dinamita, etc.

Aquesta lliçó tingué un interessant complement en la visita efectuada als tallers del senyor Ricart, on per mitjà de fotogra-

fies hom pogué apreciar el més modern sistema d'extracció a Itàlia, i pel funcionament de la moderna maquinària, les diverses manipulacions i formes que permet la tècnica moderna.

* * *

El senyor Mateu Bres inicià les lliçons dedicades a la pavimentació a base d'hidràulics i monolítics.

Començà fent història dels materials i procediments que encara són usats avui, i descriví detalladament la maquinària i elaboració en les seves distintes fases. Parlà de les qualitats dels ciments per evitar el clivellament de la pasta, i la coloració persistent amb òxids i amb d'altres procediments actuals.

Expressa com en les manufactures catalanes ha estat preponderant la preocupació pel colorit i el dibuix, i com actualment encara es l'esforç principal, puix que l'evolució vers tonalitats llises i en gradacions, reporta importants problemes de caràcter tècnic que hom resol amb barreja de ciments, o de colors diversos, les valors dels quals cal estudiar prèviament, tenint en compte els graus higromètrics i el fraguat, que trasbalsen les matèries en el seu primer estat.

Després d'esmentar el puliment i la col·locació del mosaic hidràulic, passà a ocupar-se dels paviments monolítics i magnesiàns. Parla dels avantatges d'aquest sòl de trepig agradable, sòlid, i bona neteja, i de les qualitats de fluidesa, elasticitat i duresa que li donen les principals matèries que el componen, que són l'òxid de magnesi, silicats, clorur, etc., barrejats i pastats amb pols de fusta, generalment de poll. Aquesta matèria de qualitats excel·lents, és subjecta al joc de contracció i dilatació el qual es neutralitza amb l'aplicació de tires de metall que la divideixen en espais regulars dintre un paviment extens.

* * *

El senyor Josep Casamitjana dividí la seva lliçó en dues parts distintes, dedicant al linoleum i al paviment de goma un estudi força extens.

Aquestes dues matèries per a la pavimentació són fins ara les més modernes; el conferenciant les classificà en un mateix grup, donat llur gruix, i superfície en plaques extenses.

El linoleum és l'oxidació de l'oli de llinosa i d'altres matèries que junt amb el suro, es comprimeixen damunt una tela de jute, i ha d'ésser portat a l'assecatge en determinades condicions i amb tota cura per evitar els defectes del balcat. La constitució d'aquest element porta en si l'avantatge d'ésser dur tot i tenint suficient resistència al desgast, però cal tenir en compte que és molt sensible a la contracció i dilatació pels canvis atmosfèrics, i obliga a discernir on cal que sigui posat i amb quines condicions, puix que requereix garanties de sequedat i de terreny llis i ben preparat.

Parlà també amb gran coneixement de les característiques i les eines per a la millor col·locació del linoleum i així mateix del *lincrusta* per al revestiment de parets.

El senyor Marco aprofità l'avinentsa per manifestar com la seva experiència li demostrava que degut a la composició del linoleum, a base d'oli, com més gruixut és aquest, té més empremta i amb la calor esdevé especialment maleable. No obstant, en revestiments murals, àdhuc amb combinacions de marqueteria, és satisfactoriament emprat en cambres d'infant i en els vaixells.

En tractar de la goma com a paviment, el senyor Casamitjana donà una àmplia recensió de les seves propietats i aplicacions, aptes per a interiors, als carrers de més tràfic, i en magatzems i tallers on el silenci equival a major rendiment de treball i la maquinària no coneix la trepidació i vibracions procedents del carrer. Amb aquest motiu mostra alguns models d'aquests paviments.

Refereix que pot donar-se al paviment de goma qualsevol tonalitat i aconseguir a voluntat els colors més delicats amb la major exactitud; així mateix la seva superfície pot ésser en mat, o bé brillant per parafines incrustades amb el colorant en la massa. La goma no és afectada per la temperatura i es constitueix per dues capes d'elasticitat distinta: la inferior, negra, fa de coixí entremig, i la superior que

porta el colorant té una resistència comparable a la dels neumàtics.

* * *

A continuació el senyor Jaume Planells va ocupar-se dels parquets, que han estat sempre pavimentació de luxe en els països freds. El conferenciant posà de relleu la llarga pràctica en la manipulació de la fusta, que és la matèria prima i que requereix una acurada preparació prèvia per a la deguda desecació.

Per a ésser emprada en els parquets, solament s'utilitza fusta de roure dels Estats Units i de Txecoslovàquia, vulgarment "slavònia"; la d'aquesta darrera procedència té una coloració més seguida i una millor qualitat. A continuació descriu els diversos tipus de parquets, el clàssic dels quals és d'un gruix d'una polzada compost de peces encadellades entre si i formant quadrats de 0'50 m., mostra exemples de parquets amb marqueteries, d'un gruix de mitja polzada. De la maquinària per a la seva construcció i de la col·locació, donà dades ben interessants.

Donà a conèixer a més modalitats emprades modernament, que resumirem, en la d'uns mosaics de roure, de peces encadellades i d'un quadrat de 0'50 m. igual que el tipus clàssic, però en mitja polzada de gruix; és susceptible d'ésser col·locat damunt de qualsevol altra mena de pavimentació encolant prèviament al sòl una tela que, una vegada seca, farà de superfície adherent a les peces de roure. I un altre de característiques interessants, és el que en cada quadrícula de 35 cm. hi ha una capa de pasta perfectament adherent que permet de pavimentar una superfície sense prèvia aplicació de dorments i de capes de preparació, sinó collant el parquet amb ciment, tal com els paletes fan en els enrajolats vulgars.

* * *

El senyor Lluís Rigalt professà les dues lliçons dedicades a la Cristalleria, partint de la fabricació del vidre en les distintes èpoques, i explicant minuciosament les característiques de manipulació i de producció, que el tan interessant des del punt de vista històric. Amb ajut de la projecció d'unes diapositives, mostra els diversos procediments i forns per referir els incon-

venients per arribar a produir vidre pla a grans mides, de bona transparència; i sense tares. Darrerament, a Sant Adrià de Besòs ha estat muntada una manufactura segons el sistema Liebherr-Owens, que és el nom d'uns enginyers que a la post-guerra estudiaren i reeixiren en la fabricació amb gran economia del vidre doble i cristallina de 6 mm.

Refereix les propietats del cristall constituït en degudes proporcions per potassa, poc mini, sílice, i calç, i amb el qual se'n fan planxes de 6 metres per 8. Una vegada la pasta ja ha sortit del gresol, la planxa compta amb un gruix superior en un 50 % al que tindrà en ésser enllestida; es comprèn, doncs, que l'operació del planejat i puliment del cristall tingui una importància car radica en ella la perfecció i la qualitat del cristall. L'operació és iniciada desbastant amb sílice, i afinant el puliment amb pòlvors anomenats "roig anglès".

Explicà a continuació la fabricació d'altres matèries, i describí l'opacitat de les marmolites a base d'òxids i estanyífers, ultra esmentar l'admirable fabricació de la casa americana Tiffany. Refereix les propietats d'alguns vidres especials, per exemple, per al pas dels raigs ultra-violeta; per als canvis sobtats de temperatura; l'"inestellable", vidre sandwix que comprèn una capa de cel·luloide; el termolux, sandwix (no transparent) amb fibres vegetals que eviten les vibracions del soroll i té poca conductibilitat de la temperatura, i finalment, el Securit, vidre de 6 mm. del qual ja ens són força conegudes les seves qualitats.

En la segona lliçó el senyor Rigalt parlà amb tot detall dels procediments de decoració a l'àcid, a la sorra, a la cola, a l'es-malt, i encara s'estengué prolixament sobre els emplomats, i finalment dels miralls.

Seria impossible de fer-ne el més breu resum de tots ells, amb tot i que són ben interessants i que permeten, sovint, insospitades solucions decoratives. Així per exemple, el vidre gebrat, que s'aconsegueix simplement aplicant damunt vidre esmerilat una capa d'aigua-cuit, el qual en ésser posat al sol o al corrent d'aire es clivella i es desprèn amb formes irregulars aquesta capa junt amb parts de vidre, i resta una superfície treballada capriciosament.

Explicà detalladament l'aparell per treballar a la sorra, que permet de rebaixar el vidre a base del quars, que combat el sílice del cristall en breus moments i amb facilitats i recursos impossibles de practicar amb el rebaix a l'àcid.

Finalment es referí als miralls, superfície de cristall que abans rebia paper d'estany i mercuri, matèries reflectants però que atacaven el vidre; ara s'hi aplica nítrat de plata amb un reactiu, i al damunt una capa de vernís, goma laca i seguidament una altra de terra-cassel. Per als miralls de mà o tocador per a senyora avui són emprats uns cristalls amb entonació rosa o blavissa, per arreglar-se la cara per a anar al carrer a llum del dia, o bé en llocs d'enllumenat artificial.

En parlar dels bisellats el senyor Marco va intervenir-hi justificant el seu desús. Es referí després a la defectuositat dels miralls que prové generalment de la superfície poc plana dels cristalls en produir línies deformades, i dels quars i el sílice que alteren els colors, i això pot apreciar-se acostant-hi la roba, quan aquelles matèries que el componen no són de bona qualitat.

* * *

En el transcurs del mes d'abril s'han celebrat també les lliçons corresponents al curs de Pintura, la recensió de les quals no ha tingut cabuda en el present número.

Visita a la Col·lecció d'Art Japonès Mansana

Dilluns, dia 13 de maig del 1935. A les 10 del vespre. Lloc de reunió: Passeig de Gràcia, davant el número 82. - Cal inscriure's previament a la Secretaria de l'entitat. - En el cas que sigui completada la inscripció, s'efectuarà en una data pròxima una segona visita.